

Capellenborg

Examenreglement Tweede Fase

HAVO

2017-2018

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1	Algemeen: begripsbepalingen	3
Hoofdstuk 2	Beoordeling	6
Hoofdstuk 3	Herkansingsregeling Tweede Fase	9
Hoofdstuk 4	Absentie en onregelmatigheden bij het SE en/of CE	10
Hoofdstuk 5	Onregelmatigheden en sancties	11
Hoofdstuk 6	Centraal examen en Schoolexamen	12
Hoofdstuk 7	Vaststelling eindcijfer van het examen, uitslag en herkansing CE	14
Hoofdstuk 8	Diploma en cijferlijst	16
Hoofdstuk 9	Overige bepalingen	17

Het examen zoals voorgeschreven in de Wet op het Voortgezet onderwijs (WVO) en omschreven in het Eindexamenbesluit WVO vindt op de Capellenborg plaats met inachtneming van de in dit reglement opgenomen bepalingen.

Bij strijdigheid van dit reglement met de WVO of met het genoemde Eindexamenbesluit zijn de bepalingen van de WVO en/of het Eindexamenbesluit bindend.

EXAMENREGLEMENT TWEEDE FASE

1. Algemeen: begripsbepalingen

1.1 Dit reglement verstaat onder:

Afsluitend Schoolexamen of SE

Afsluitend examen voor examenvakken waarvoor geen centraal schriftelijk eindexamen is.

Bevoegd gezag

Het bestuur van de "Stichting Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio", gevestigd aan de Dobbe 74 te Zwolle.

Centraal examen of CE

Het landelijke, centraal schriftelijke eindexamen VMBO, Havo of Atheneum.

Combinatiecijfer

Voor de Havo bestaat dit cijfer uit het rekenkundig gemiddelde van het vak maatschappijleer en het profielwerkstuk, voor het Atheneum bestaat dit cijfer uit het rekenkundig gemiddelde van de vakken Algemene Natuurwetenschappen, maatschappijleer en het profielwerkstuk.

Commissie van Beroep Eindexamen

Een commissie ingesteld door het bevoegd gezag op voordracht van de schoolleiding, die beslist over een eventuele klacht tegen een beslissing van de schoolleiding bij onregelmatigheden; alleen als klachten niet via de normale procedures binnen de school opgelost kunnen worden, kan de Commissie van Beroep Eindexamen ingeschakeld worden.

Examencommissie

Een door de schoolleiding ingestelde commissie belast met de organisatie en afhandeling van het examen op de locatie.

Examenjaar

Het schooljaar waarin het Centraal Examen plaatsvindt.

Examenperiode

Een tijdvak bestaande uit een of meerdere schooljaren waarin toetsen worden afgelegd die meetellen bij de bepaling van het eindcijfer voor het Schoolexamen.

Examinator

Degene die belast is met het afnemen van het examen of een onderdeel daarvan.

Gecommitteerde

Een docent(e) van de eigen school of van een andere school die tezamen met de examinator een schoolexamen afneemt c.q. corrigeert voor de tweede correctie.

Handelingsdelen

Verplichte onderdelen van het examen die met een voldoende resultaat moeten worden afgewerkt. Per leerling bestaat het handelingsdeel uit de verschillende vakspecifieke delen én uit een vakoverstijgend deel. Het vakoverstijgend deel per leerling bevat tenminste één opdracht in het kader van oriëntatie op leren en werken. Het voldoende resultaat heet hier 'naar behoren'. Zonder dit voldoende resultaat wordt de kandidaat niet toegelaten tot het CE.

Inspecteur

De inspecteur van het Voortgezet Onderwijs, belast met het toezicht op de school.

Kandidaat

Een ieder die door het bevoegd gezag wordt toegelaten tot het examen.

Proef, Toets, Deelonderzoek, Practicum, (Stage)verslag, Praktisch werk, Handelingsdeel

Onderdelen van het schoolexamen waarvan de inhoud in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) omschreven is.

Profielwerkstuk

Het profielwerkstuk is een onderdeel van het schoolexamen Havo en VWO. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel. Het profielwerkstuk heeft betrekking op een groot examenvak.

Programma

Omschrijving van leerstof.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Een document waarin per vak het programma wordt beschreven dat gedurende de examenperiode moet worden afgelegd. Het PTA is te vinden op de website.

Schoolexamen of SE

Het totaal van deelonderzoeken in de examenperiode.

Schoolexamenperiode

Een deel van het curriculum waarin proeven of tentamens, meetellend voor het schoolexamencijfer, gehouden worden. Per schoolsoort wordt vastgesteld wanneer de schoolexamenperiodes zijn. In het PTA zijn de schoolexamenperiodes met de examenleerstof aangegeven.

Secretaris

Een door de schoolleiding aangewezen personeelslid van de locatie, die als secretaris van de examencommissie fungeert.

Toezichthouder

Een persoon die door de schoolleiding belast is met het toezicht houden bij een deel van het Schoolexamen of het Centraal Examen.

Tweede corrector

Een docent(e) van de eigen school of van een andere school die schriftelijke toetsen (Schoolexamen en Centraal Examen) mede beoordeelt.

Voorzitter

Voorzitter van de examencommissie is de schoolleiding.

Werkstuk

Naam voor mondelinge, schriftelijke of praktische onderzoeken naar kennis van, inzicht in en vaardigheid in een vak, waarvan de beoordeling meetelt bij het bepalen van het eindcijfer voor het schoolexamen.

Structuur van de Examencommissie van de Capellenborg:

Voorzitter

Schoolleiding Capellenborg

Secretaris havo/atheneum

De heer S. Metsemakers

Secretaris gemengde leerweg/mavo

Mevrouw I. Nijland

De voorzitter en de secretaris besluiten aan het begin van een cursusjaar op welke wijze het examen zal worden afgenomen. Zij zorgen ervoor dat het algemeen deel van het examenreglement aangepast wordt indien dat noodzakelijk is. Verder spreken zij af op welke wijze de Programma's van Toetsing en Afsluiting gemaakt zullen worden.

De secretaris, al of niet bijgestaan door subcommissieleden, is belast met de administratieve afhandeling van de examens. Aan het eind van de cursus, of eerder als de omstandigheden daartoe aanleiding geven, brengt de secretaris verslag uit naar de voorzitter over het verloop van het examen.

- 1.2 De voorzitters en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
- 1.3 Het eindexamen bestaat uit een centraal examen en/of een schoolexamen:
  - a. Het Centraal Examen (CE) wordt afgenomen in het hoogste leerjaar van elk der afdelingen Havo en Atheneum.
  - b. Het Schoolexamen (SE) wordt afgenomen in de examenperiode.
  - c. Rekenen maakt onderdeel uit van het eindexamen. In verband met de ontwikkelingen in het rekenbeleid verwijzen we naar de meest recente zak-/slaagregeling uitgegeven door het CVTE.
- 1.4 De gang van zaken met betrekking tot het schoolexamen wordt ieder jaar voor 1 oktober vastgelegd in het "Programma van Toetsing en Afsluiting" (PTA). Hierin staan voor elk examenvak:
  - a. het aantal SE's
  - b. de wijze waarop elk onderdeel van het SE wordt afgenomen
  - c. de stof die elk SE omvat
  - d. het tijdvak waarbinnen, of de dag waarop elk SE wordt afgenomen
  - e. de tijdsduur van het SE
  - f. de uiterste data en tijdstippen waarop eventuele literatuurlijsten en scripties of werkstukken moeten worden ingeleverd
  - g. de wijze van berekenen van het eindcijfer SE
  - h. de toetsen die herkansbaar en die niet herkansbaar zijn

- 1.5 a. "Examenreglement" en "Programma van Toetsing en Afsluiting" (PTA) worden bij aanvang van de examenperiode aan de kandidaten uitgereikt c.q. bekend gemaakt via de schoolsite.
- b. Ruim voor de aanvang van een SE periode ontvangt elke leerling een overzicht op papier of via de schoolsite waarop vermeld staat op welk tijdstip een vak wordt getoetst en waarop die toets betrekking heeft.
- 1.6 De periode van het laatste leerjaar waarbinnen het SE plaatsvindt, begint elk jaar als het examenreglement is gepubliceerd en eindigt uiterlijk één week voor aanvang van het CE.
- 1.7 a. De examenkandidaat dient voor 1 oktober voorafgaand aan het jaar waarin hij het CE doet, schriftelijk te kennen te geven in welke vakken hij/zij examen wenst te doen. In de regel zal de kandidaat een advies hierover krijgen.
- b. Deze vakken tezamen dienen een eindexamen te vormen als bedoeld in de artikelen 11 (Atheneum) en 13 (Havo) van het Eindexamenbesluit, hoofdstuk II. Ouders/verzorgers van minderjarige kandidaten dienen ook te ondertekenen dat zij het met de profielkeuze voor het examen eens zijn.
- 1.8 a. Het bestuur van de "Stichting Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio", zijnde het bevoegd gezag van de school, benoemt een Commissie van Beroep Eindexamen.
- b. De Commissie van Beroep Eindexamen kiest domicilie op het adres van de Stichting Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio, Dobbe 74 te Zwolle.
- 1.9 Een ieder die betrokken is bij het eindexamen en daarbij beschikking krijgt over gegevens waarvan hij/zij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs kan vermoeden, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem/haar tot bekendmaking verplicht of uit zijn/haar taak met betrekking tot enig onderdeel van het eindexamen de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

2. Beoordeling

Het schoolexamen

- 2.1 Het SE wordt voor alle vakken voor aanvang van het CE afgesloten.
- 2.2 De examiner kijkt het SE werk binnen zeven werkdagen na. Voor de periode van zeven werkdagen waarvan in dit artikel en de volgende artikelen sprake is, geldt de restrictie "behoudens in een situatie van overmacht, dit ter beoordeling van de schoolleiding".
- 2.3 De examiner deelt de kandidaten binnen 7 werkdagen de beoordeling mee van elk deelonderzoek. Daarbij maakt de examiner gebruik van:
- de cijfers 1 t/m 10 en de daartussen liggende cijfers met één decimaal
  - de beoordeling onvoldoende, voldoende en goed voor een aantal voorgeschreven vakken
  - de waardering van het profielwerkstuk met een cijfer dat meetelt in het combinatiecijfer
  - de beoordeling naar behoren voor elk handelingsdeel van een vak

- 2.4 a. De beoordeling genoemd onder 2.3 lid b wordt toegepast voor:
1. het vak culturele en kunstzinnige vorming
2. het vak lichamelijke opvoeding
b. De secretaris noteert de door de examinatoren verstrekte cijfers op de daarvoor bestemde lijsten en houdt deze onder zijn hoede.
- 2.5 Indien een gecommiteerde of tweede corrector bij een examenwerk is aangewezen, dan gelden voor toetsen die beoordeeld worden door middel van een cijfer de volgende bepalingen:
a. Examinator en gecommiteerde c.q. tweede corrector drukken hun oordeel over kennis, inzicht en vaardigheid van de kandidaat in onderling overleg uit in een cijfer. Daarbij gebruiken zij de schaal van cijfers lopende van 1 t/m 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal.
b. Komen examinator en gecommiteerde c.q. tweede corrector niet tot overeenstemming dan worden de voorzitters van de examencommissies van de betrokken scholen ter bemiddeling ingeschakeld. Indien zij niet tot overeenstemming komen, wordt een derde onafhankelijke corrector ingeschakeld; zijn oordeel is bindend.
- 2.6 Indien een kandidaat niet voldoet aan het tijdig inleveren van de in het PTA gevraagde literatuurlijsten, scripties of werkstukken (zie artikel 1.4, lid f) kan de schoolleiding een sanctie opleggen. Zie ook de artikelen 5.1 t/m 5.4.
- 2.7 a. Het gemaakte schriftelijke SE werk en de protocollen van de mondelinge toetsen worden zo spoedig mogelijk, onder bijvoeging van een lijst van toegekende cijfers, aan de secretaris ter hand gesteld.
b. De secretaris noteert de door de examinatoren verstrekte cijfers op de daarvoor bestemde lijsten en houdt deze onder zijn hoede.
- 2.8 Van mondelinge deelonderzoeken worden de protocollen, van schriftelijke deelonderzoeken worden de opgaven, het door de kandidaten gemaakte werk, de beoordelingsnormen en de beoordeling tot uiterlijk 1 februari van het op het examenjaar volgende kalenderjaar bewaard in het archief van de locatie. Daarna worden alle bescheiden betreffende het SE, uitgezonderd de verzamellijsten van beoordelingen en eventueel opgevraagde werkstukken, vernietigd (zie ook 9.7 over bewaartermijnen t.a.v. CE werk).
- 2.9 a. Een kandidaat heeft het recht van inzage in het door hem/haar gemaakte schriftelijke werk en, bij een mondeling afgenomen deelonderzoek, van het daarbij gemaakte protocol, in aanwezigheid van de schoolleiding of haar plaatsvervanger.
b. De examinator dient als de kandidaat dat wenst, een verklaring te geven over de wijze waarop het cijfer tot stand is gekomen.
- 2.10 Het eindcijfer SE is het gewogen gemiddelde van alle beoordelingen van onderzoeken, zoals in het PTA aangegeven. Indien dit gemiddelde een cijfer is met twee of meer decimalen, wordt de eerste decimaal met 1 verhoogd indien de tweede decimaal 5 of groter is en wordt de eerste decimaal niet veranderd indien de tweede decimaal 4 of kleiner is (5,44 wordt 5,4 en 5,45 wordt 5,5). Het eindcijfer SE wordt zo in 1 decimaal gegeven.

- 2.11 De cijfers die de kandidaten hebben behaald voor de verschillende opeenvolgende onderdelen van het SE worden vermeld op een rapportkaart; uiterlijk één week voor de aanvang van het CE worden de eindcijfers SE en de andere beoordelingen schriftelijk aan de kandidaten meegedeeld. Minimaal twee maal in de loop van de cursus worden ouders/voogden/verzorgers van de examenkandidaten op de hoogte gebracht van de cijfers die behaald zijn voor het SE van hun kind/pupil. De rapportkaarten zullen aan de kandidaten worden meegegeven.
- 2.12 a. Indien een kandidaat gerechtvaardigde bezwaren meent te hebben tegen enig onderdeel van een SE of tegen een toegekend cijfer, dient hij/zij binnen drie werkdagen na het bewuste deelonderzoek c.q. het bekendmaken van het cijfer, schriftelijk bezwaar te maken bij de betrokken examinator. Deze beslist binnen twee werkdagen.
b. Indien een kandidaat de afhandeling van dit bezwaar als niet redelijk ervaart, kan hij/zij binnen drie dagen na de beslissing van de examinator vernomen te hebben, zijn/haar zaak voorleggen aan de schoolleiding. Deze beslist, de examinator en de kandidaat gehoord hebbende, binnen drie werkdagen.
- 2.13 a. Tegen de beslissing van de schoolleiding is beroep mogelijk. Dit beroep dient schriftelijk binnen drie werkdagen na de uitspraak van de schoolleiding ingediend te worden bij de Commissie van Beroep Eindexamen (zie artikel 1.9 van dit reglement).
b. De Commissie van Beroep Eindexamen stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn, met redenen omkleed, heeft verlengd met ten hoogste twee weken.
c. De Commissie van Beroep Eindexamen is bevoegd inlichtingen in te winnen die zij nodig acht voor een goede uitoefening van haar taak. Zij hoort in ieder geval de betrokken kandidaat en examinator, alsmede de schoolleiding.
d. Bij haar beslissing gaat de Commissie van Beroep Eindexamen in op:
1. de vraag of het reglement op de juiste wijze is toegepast en
2. de voor het beroep aangegeven gronden
e. De Commissie van Beroep Eindexamen stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat in de gelegenheid wordt gesteld het onderdeel van het SE, waartegen bezwaar wordt gemaakt, geheel of gedeeltelijk opnieuw af te leggen.
f. De Commissie van Beroep Eindexamen deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat of, ingeval van minderjarigheid, aan zijn/haar ouders/voogden/verzorgers, alsmede aan de schoolleiding en de inspecteur.
g. De beslissing van de Commissie van Beroep Eindexamen is bindend en niet voor (verder) beroep vatbaar.
- 2.14 a. Kandidaten die het SE hebben afgerond in meer dan het voorgeschreven aantal vakken en niet in al die vakken examen willen doen, dienen binnen drie dagen na het bekendmaken van de eindcijfers van het SE aan de schoolleiding schriftelijk te kennen te geven voor welke vakken en volgens welk programma zij zullen deelnemen aan het CE. In de regel worden kandidaten hierover geadviseerd.
b. Artikel 1.7 lid b is overeenkomstig van toepassing.

Het Centraal Examen

- 2.15 a. Bij het CE ziet de examiner het werk zo spoedig mogelijk na, wijst de onvolkomenheden erin aan en geeft het met zijn/haar beoordeling en voorzien van een toelichting die voor de juiste waardering van belang is aan de schoolleiding.
b. De examiner drukt zijn/haar beoordeling uit in een score en vermeldt die score op de daartoe bestemde formulieren.
- 2.16 Voor alle vakken waarvoor een gecommiteerde is aangesteld, doet de schoolleiding de van de examiner ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, het proces-verbaal, de verstrekte beoordelingsnormen en het scorevoorstel van de examiner onverwijld aan de betrokken gecommiteerde toekomen.
- 2.17 De examiner en de gecommiteerde, indien aangewezen, zijn gehouden eventuele door de CEVO of de VBVE verstrekte bindende normen stipt toe te passen.
- 2.18 Voor de vakken die niet machinaal door het CITO worden nagekeken en waarvoor een gecommiteerde (tweede corrector) is aangewezen geldt:
a. De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het CE vast. De score is een geheel getal.
b. Komen examiner en gecommiteerde c.q. tweede corrector niet tot overeenstemming, dan worden de voorzitters van de examencommissies van beide scholen ter bemiddeling ingeschakeld. Indien ook zij niet tot overeenstemming komen dan wordt hiervan melding gedaan bij de inspectie. De inspectie wijst vervolgens een derde corrector aan. Zijn oordeel is bindend.
c. Het cijfer wordt bepaald via een door de CEVO verstrekte omrekeningstabel waarbij een cijfer gegeven wordt als genoemd in artikel 2.3 lid a.
- 2.19 De examiner vult de vastgestelde cijfers in op de daarvoor bedoelde lijst en levert deze lijst daarna in bij de secretaris van het eindexamen.

3. Herkansingsregeling

- 3.1 Herkansingsregeling SE toetsen:
Alle eindexamenkandidaten hebben het recht om na elke SE-periode één herkansing aan te vragen voor één van de schriftelijke toetsen, met inachtneming van de volgende regels:
a. Indien een leerling naar het oordeel van de schoolleiding met een geldige reden één of meer toetsen die meetellen voor het SE niet heeft kunnen maken dan haalt deze leerling de toets in voor aanvang van het herkansingsmoment dan wel wordt in overleg met de schoolleider een traject opgesteld waarin de toetsen alsnog worden gemaakt.
b. Toetsen, waarbij in het desbetreffende PTA is aangegeven dat ze niet herkansbaar zijn, kunnen niet worden herkanst. Dat geldt in ieder geval voor kijk-/luistertoetsen.
c. Toetsen die meetellen voor het SE kunnen worden herkanst ongeacht het resultaat van de te herkansende toets.
d. Na herkansing van de toets geldt het hoogste resultaat.

- 3.2 Herexamenregeling voor examenvakken die afsluiten met een SE:
- a. Vakken die afsluiten met alleen een schoolexamen vallen onder de volgende herkansingsregeling zoals vermeld in lid 3.1. Het profielwerkstuk valt hier niet onder.
  - b. De kandidaat die voor het SE van een examenvak dat afsluit met een SE (het vak kent geen CSE) een gemiddeld cijfer heeft behaald lager dan 5,5 kan één van deze vakken herkansen.
  - c. Het herexamen bevat de integrale stof van het vak.
  - d. De kandidaat vraagt deelname aan een herexamen van een vak dat afsluit met een SE aan door middel van het invullen van het (digitale) aanvraagformulier en het tijdig inleveren hiervan bij de examensecretaris.
  - e. Te laat ingeleverde aanvragen worden niet gehonoreerd.
  - f. Het herexamen van het SE vak zoals bedoeld in lid 3.2.a dient plaats te vinden voor het schriftelijk CE, op een tijdstip dat door de school wordt vastgesteld.

4. Absentie en onregelmatigheden bij het SE en/of CE

- 4.1 Indien een kandidaat door ziekte of overmacht niet in staat is aan een onderdeel van het SE of CE deel te nemen, moet dit door de ouders, voogden of verzorgers voor aanvang van dat onderdeel of examenzitting worden gemeld aan de administratie van de locatie waar het examen wordt afgenomen. Daarbij dient tevens vermeld te worden: het vak, de aard van het examen en de betrokken docent. De toezichthouder registreert de absentie op het protocol.
- 4.2 Zodra een kandidaat die door ziekte of anderszins een deelonderzoek heeft verzuimd weer op school komt, dient hij/zij een schriftelijke verklaring (bij minderjarigheid ondertekend door de ouder, voogd of verzorger) in te leveren bij de secretaris. In deze verklaring moet zijn vermeld: de reden van het verzuim, de aard van de ziekteverschijnselen of de omstandigheden en de naam en het adres van de geraadpleegde arts.
- 4.3 Een kandidaat die in gebreke blijft de in artikel 4.2 van dit reglement genoemde verklaring in te leveren wordt geacht onwettig afwezig te zijn geweest.
- 4.4 Indien een kandidaat onwettig afwezig is bij een deelonderzoek of onwettig lessen verzuimt, kan de schoolleiding hem/haar van (verdere) deelname aan het SE uitsluiten. Zie ook de artikelen 5.1 t/m 5.4 van dit reglement.
- 4.5 Slechts in zeer bijzondere gevallen, ter beoordeling van de schoolleiding, kan uitstel van een onderdeel van het SE worden verleend. Indien het SE voor een vak niet is afgerond voor de aanvang van het CE, kan in dat vak geen CE worden gedaan.
- 4.6 Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleiding, is verhinderd bij één of meer toetsen van het CE in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, wordt hem/haar in het tweede tijdvak de gelegenheid geboden het CE in ten hoogste twee toetsen te voltooien.

- 4.7 a. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzo verhinderd is of wanneer hij/zij het CE in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij/zij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn CE te voltooien.
- b. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk, door tussenkomst van de schoolleiding, aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de schoolleiding aan de commissie mee welke cijfers de kandidaat voor het SE en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het CE heeft behaald.
- 4.8 a. Indien een kandidaat tijdens een SE of examenzitting onwel wordt, kan hij onder begeleiding van een toezichthouder het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat en de betrokken toezichthouder of examinerator beoordeelt de schoolleiding of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten.
- b. Indien de kandidaat na enige tijd het werk hervat, mag de gemiste tijd aan het eind van de zitting worden ingehaald.
- c. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, beslist, indien het een SE betreft de schoolleiding na overleg met de betrokken examinerator of en zo ja, wanneer de kandidaat de toets geheel of gedeeltelijk mag overmaken.
- d. Betreft het een CE zitting, dan kan de schoolleiding, zo mogelijk mede op grond van een medische verklaring, aan de inspecteur verzoeken te beslissen dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het volgende tijdvak opnieuw aan de desbetreffende zitting deelnemen.
- 4.9 a. Indien de kandidaat van mening is dat zich tijdens de zitting van het CE onregelmatigheden hebben voorgedaan en dat hij/zij daardoor onredelijk benadeeld is, moet de kandidaat dit aan het eind van de zitting kenbaar maken aan de toezichthouder, die dit opneemt in het proces verbaal. Binnen twee werkdagen moet de kandidaat de klacht schriftelijk hebben bevestigd bij de examencommissie van de locatie. Deze zal binnen drie werkdagen beslissen.
- b. Indien de kandidaat de afhandeling van dit bezwaar als niet redelijk ervaart, kan hij/zij binnen drie dagen na de beslissing van de examencommissie van de locatie vernomen te hebben, zijn/haar zaak voorleggen aan de schoolleiding. Deze beslist, kandidaat en de examencommissie gehoord hebbende, binnen drie werkdagen.

5. Onregelmatigheden en sancties

- 5.1 Indien een kandidaat zich aan een SE onttrekt of zich ten aanzien van (enig deel van) het SE of CE aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de schoolleiding maatregelen nemen.
- 5.2 De maatregelen bedoeld in artikel 5.1, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
- het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het SE of CE;
  - het ontzeggen van (verdere) deelname aan één of meer zittingen van het SE of CE;
  - het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het SE of het CE;
  - het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de schoolleiding aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen betrekking heeft op één of meer onderdelen van het CE, legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het CE.

- 5.3 Alvorens de schoolleiding een beslissing ingevolge artikel 5.2 neemt, hoort zij de kandidaat, toezichthouder en/of examinerator en de teamleider. De kandidaat kan zich door een door hem/haar aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleiding deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat en zo mogelijk ook mondeling. Indien de kandidaat minderjarig is, wordt de schriftelijk mededeling tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan zijn/haar ouders, voogden of verzorgers. Tevens wordt de beslissing schriftelijk meegedeeld aan de inspecteur.
- 5.4
- a. De kandidaat kan tegen de beslissing van de schoolleiding in beroep gaan bij de Commissie van Beroep Eindexamen.
  - b. Het beroep wordt binnen drie werkdagen nadat de beslissing van de schoolleiding schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie van Beroep ingediend.
  - c. Artikel 2.13 lid b tot en met g van dit reglement is van overeenkomstige toepassing.
  - d. Indien de beslissing van de commissie inhoudt dat de kandidaat alsnog in de gelegenheid gesteld wordt een onderdeel van het CE af te leggen, dan wel in enig onderdeel van het CE een hernieuwd examen te doen, legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het CE.

6. Centraal examen en Schoolexamen

- 6.1 De zittingen van SE en CE worden gehouden in door de schoolleiding aan te wijzen lokaliteiten, onder toezicht van door haar aan te wijzen gecommitteerden en/of toezichthouders.
- 6.2 Bij het CE dienen in een examenlokaal minimaal twee toezichthouders aanwezig te zijn. Indien het aantal examenkandidaten in een lokaal groter is dan vijftig dan dient per vijfentwintig kandidaten, of gedeelte daarvan, één toezichthouder aanwezig te zijn.
- 6.3 De kandidaten dienen ervoor te zorgen minstens tien minuten voor aanvang van een schriftelijke zitting van het SE of CE aanwezig te zijn in het examenlokaal. Een kandidaat die te laat komt mag tot uiterlijk dertig minuten na aanvang van de zitting van het SE of CE worden toegelaten. Hij levert het gemaakte werk echter in op het normale tijdstip van sluiten.
- 6.4 Bij mondelinge toetsen dient de kandidaat zich stipt op tijd te melden bij het examenlokaal of, indien van toepassing, bij het lokaal waar hij/zij zich dient voor te bereiden op de mondelinge toets.
- 6.5
- a. Het schriftelijk examenwerk moet met een zwart of blauw schrijvende pen worden gemaakt, een tekening met potlood, op door de school verstrekt gewaarmerkt papier. Als kladpapier wordt eveneens door de school verstrekt gewaarmerkt papier gebruikt.
  - b. Kandidaten mogen zelf geen papier, communicatie apparatuur, tassen e.d. meenemen in het examenlokaal.

- 6.6
- a. Zo nodig stelt de school woordenboeken en tabellenboekjes beschikbaar tijdens het examen.
  - b. Rekenmachines (voor zover het gebruik is toegestaan) worden door de kandidaat zelf meegenomen. Rekenmachines in palmtopachtige uitvoering en/of GSM achtige communicatie toestellen zijn verboden. Het rekenapparaat moet vooraf aan het examen door de docent van het desbetreffende vak zijn goedgekeurd.
  - c. Samenwerking met de hulpmaterialen tijdens officiële tentamens, toetsen of examens wordt beschouwd als spieken. Daarvoor gelden vaste regels overeenkomstig hoofdstuk 5 van dit reglement.
- 6.7 De kandidaten vermelden op alle papieren hun naam en in het eindexamen tevens hun examennummer. Bij digitale toetsen en examens moeten de kandidaten hun persoonlijke wachtwoord gebruiken (indien van toepassing).
- 6.8 Tijdens de duur van het examen is het de kandidaat niet toegestaan zonder toestemming van een toezichthouder, het examenlokaal te verlaten.
- 6.9 Indien een kandidaat voor het einde van de zitting van een SE wil vertrekken waarschuwt hij/zij door een hand opsteken één van de toezichthouders. Als deze het werk heeft opgehaald kan de kandidaat het examenlokaal verlaten, mits dit zo stil mogelijk gebeurt. Tijdens de zitting is het niet toegestaan in discussie te gaan met de surveillant.
- 6.10 Kandidaten is het niet toegestaan het examenlokaal te verlaten vanaf vijftien minuten voor het einde van de zitting. Op het CE is het ook niet toegestaan tot zestig minuten na aanvang van een zitting, het examenlokaal te verlaten.
- 6.11 De toezichthouders bij het schriftelijk werk van SE en CE houden een proces verbaal bij en ondertekenen dit. Het proces verbaal vermeldt in ieder geval:
- a. datum en tijdstip van de zitting;
  - b. het betreffende examenvak en de schoolsoort;
  - c. de lijst van kandidaten voor dit vak en hun examennummers;
  - d. het vertrektijdstip van een kandidaat voor zover dit voor het tijdstip van sluiten valt;
  - e. eventuele bijzonderheden;
  - f. tijdstippen van openen en sluiten van de zitting;
  - g. absenties worden geregistreerd op het protocol.
- 6.12 Bij het CE mogen examenopgaven pas na afloop van de volledige zitting buiten het examenlokaal worden gebracht.
- 6.13 Bij het SE en CE worden in het betreffende examenlokaal de verzegelde enveloppen, die de examenopgaven bevatten, geopend door een aangewezen toezichthouder, nadat aan de hand van de op de enveloppe vermelde gegevens gecontroleerd is of het de juiste enveloppe betreft. Vervolgens wordt gecontroleerd of de inhoud overeenstemt met hetgeen op de enveloppe staat vermeld. Hierna worden de opgaven en eventuele bijlagen uitgedeeld. Dit geschiedt op een zodanig tijdstip dat op tijd aan het examen kan worden begonnen.

- 6.14 Tijdens de zitting worden geen mededelingen betreffende het examenwerk gedaan, tenzij er officiële toestemming is om mededelingen te doen.
- 6.15 Bij het vertrek van een kandidaat, of aan het eind van de zitting, wordt het examenwerk ingenomen door de toezichthouders. Zij controleren of alle kandidaten het volledige examenwerk hebben ingeleverd.
- 6.16 Kandidaten die bij het einde van de zitting nog aanwezig zijn, wachten op een teken van de toezichthouders voordat zij het examenlokaal verlaten.

7. Vaststelling eindcijfer van het examen, uitslag en herkansing CE

- 7.1 Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
- 7.2
- De examinerator bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het SE en cijfer voor het CE. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien de cijfers achter de komma 49 of minder zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn, naar boven afgerond.
  - De examinerator vult de eindcijfers in op de daarvoor bestemde lijst en levert deze terstond in bij de secretaris.
- 7.3
- De schoolleiding en de secretaris vergewissen zich van de correctheid van de lijsten met de eindcijfers SE, de lijsten van de cijfers CE en de lijsten met de eindcijfers.
  - Zij dragen zorg voor het juist overnemen van de in lid 1 genoemde cijfers op de verzamellijst van cijfers.
- 7.4 De schoolleiding en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in artikel 7.6 van dit reglement. De schoolleiding en de secretaris stellen uit alle eindcijfers van de vakken waarin de kandidaat examen heeft afgelegd een lijst op, zodanig dat deze vakken een eindexamen vormen als bedoeld in de artikelen 11 (Atheneum) en 13 (Havo) van het Eindexamenbesluit.
- 7.5
- Indien het nodig is om de kandidaat, die in meer dan het voorgeschreven aantal vakken examen heeft afgelegd te laten slagen, betrekken de schoolleiding en de secretaris van het eindexamen één of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de uitslag.
  - Is de kandidaat bij meer dan één samenstel van cijfers geslaagd, dan doet de schoolleiding een voorstel. Dit voorstel wordt definitief indien de kandidaat niet binnen vier dagen heeft meegedeeld dat een andere keuze moet worden gemaakt.

- 7.6 a. De kandidaat die eindexamen VWO of Havo heeft afgelegd, is geslaagd indien het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is (niet afgerond, dus 5,49 is onvoldoende) en hij tevens:
1. voor al zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, of
  2. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, of
  3. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld met uitzondering van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C, als eindcijfer 4 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld een 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt, dan wel
  4. voor twee van zijn examenvakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald, en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt, met dien verstande dat hij daarbij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en in voorkomende gevallen wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C als eindcijfer 5 heeft behaald en voor het andere genoemde vak dan wel de andere twee genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald.
- b. indien geen van de eindcijfers van de onderdelen, genoemd in lid d, lager is dan 4, en
- c. indien de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijke deel van elk profiel, zijn beoordeeld als “voldoende” of “goed”.
- d. bij de uitslagbepaling wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer en het profielwerkstuk en voor VWO ook algemene natuurwetenschappen (indien aangeboden).
- 7.8 Zodra de uitslag is vastgesteld, deelt de schoolleiding deze tezamen met de voorlopige eindcijfers aan iedere kandidaat mede.
- 7.9 Elke kandidaat heeft voor één vak waarin hij/zij examen heeft afgelegd, nadat de uitslag in het eerste tijdvak is vastgesteld, het recht in het tweede tijdvak opnieuw deel te nemen aan het CE (zogenaamde herprofilering). Indien het examen pas in het tweede tijdvak afgerond kan worden, geldt een overeenkomstige regel voor het derde tijdvak.
- 7.10 De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herkansing of herprofilering aan de schoolleiding voor een door haar te bepalen dag en tijdstip. Hij/zij gebruikt daarvoor de voorlopige cijferlijst.
- 7.11 Bij een herkansing of herprofilering blijft het bij het SE behaalde eindcijfer van kracht.
- 7.10 Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met inachtneming van het bepaalde in artikel 7.6.

8. Diploma, cijferlijst en certificaten

- 8.1 De schoolleiding reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een lijst uit waarop zijn vermeld:
- a. de cijfers voor het SE
  - b. volgens welk programma elk vak is geëxamineerd (indien zich dat voordoet)
  - c. de cijfers voor het CE
  - d. het onderwerp en titel van het profielwerkstuk en vak(ken) waar het betrekking op heeft
  - e. het cijfer van het profielwerkstuk
  - f. de beoordeling van het vak culturele en kunstzinnige vorming
  - g. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding
  - h. de eindcijfers voor de examenvakken
  - i. de uitslag van het eindexamen
- 8.2 De schoolleiding reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. Duplicaten van diploma's kunnen niet worden uitgereikt.
- 8.3 Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het voorgeschreven aantal vakken, worden de cijfers SE en CE, alsmede de eindbeoordelingen van de vakken die niet bij de uitslagbepaling zijn betrokken, vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
- 8.4 De schoolleiding en de secretaris van het eindexamen tekenen het diploma en de cijferlijst.
- 8.5
- a. De schoolleiding reikt aan de definitief voor het eindexamen afgewezen kandidaat, die de school verlaat en niet op een dagschool voor voortgezet onderwijs nog een keer een poging wil wagen, een cijferlijst uit.
  - b. Op basis van die cijferlijst krijgen ze vrijstelling voor alle vakken die met een voldoende zijn afgesloten als ze examen gaan doen aan een school voor volwasseneducatie (vavo) of als zij staatsexamen willen afleggen. Ook kunnen ze vrijstelling krijgen voor vakken die met een 4 of een 5 zijn afgesloten, mits ze aan de regels voldoen om te slagen.
- 8.6 In verband met de ontwikkelingen in het rekenbeleid verwijzen we naar de meest recente zak-/slaagregeling uitgegeven door het CvTE.

9. Overige bepalingen

- 9.1 De schoolleiding kan toestaan dat een kandidaat met lichamelijk of geestelijk beperking het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de schoolleiding de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Zij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspecteur.
- 9.2 Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in 9.1 bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
- er een deskundigenverklaring is van een psycholoog of orthopedagoog;
  - de aanpassing, betrekking hebbend op het CE, in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de toets met ten hoogste 30 minuten;
  - een andere aanpassing kan slechts worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring een voorstel wordt gedaan, dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen vermeld in de deskundigenverklaring.
- 9.3
- Namens het bevoegd gezag kan de schoolleiding toestaan dat bij een kandidaat, die met inbegrip van het schooljaar waarin examen wordt afgelegd, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie Nederlands niet de moedertaal is, bij daarvoor in aanmerking komende vakken wordt afgeweken van de voorschriften gegeven in dit reglement.
  - De afwijking kan bestaan uit een verlenging van de zittingsduur van een SE of CE met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
  - De secretaris doet van een eventuele afwijking van de voorschriften, zoals aangegeven in dit artikel, zo spoedig mededeling aan de inspecteur.
- 9.4 Kandidaten die menen voor het gestelde in artikel 9.1 of 9.3 van dit reglement in aanmerking te komen, dienen dit binnen vijf werkdagen na uitreiking van dit reglement schriftelijk aan de schoolleiding kenbaar te maken. De schoolleiding kan, indien zij dat nodig acht overlegging van een medische verklaring verlangen.
- 9.5 Indien een kandidaat in het laatste leerjaar langdurig ziek is of om een andere gewichtige reden lange tijd niet in staat was het onderwijs in het laatste leerjaar te volgen, kan de schoolleiding namens het bevoegd gezag besluiten dat voor deze kandidaat het examen over twee schooljaren wordt gespreid.
- 9.6 Indien het CE naar oordeel van de inspecteur niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan deze besluiten dat het geheel of gedeeltelijk bij één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.

- 9.7 Het door de kandidaten gemaakte werk van CE (zie ook artikel 2.8 over bewaartermijnen SE werk) wordt tot 1 februari van het jaar volgend op het examenjaar op school bewaard. Het gemaakte werk is ter inzage voor de belanghebbende, in aanwezigheid van de schoolleiding of haar vervanger.
Het gemaakte werk kan niet worden gekopieerd of buiten het schoolgebouw worden gebracht. Na 1 februari worden alle examenbescheiden, behoudens de verzamellijsten van cijfers en eventueel opgevraagde werkstukken, vernietigd.
- 9.8 In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de schoolleiding.
- 9.9 Wijzigingen die tijdens de cursus door het Ministerie worden vastgesteld zullen zo spoedig mogelijk aan de kandidaten worden meegedeeld.

Vastgesteld te Wijhe op 1 oktober 2017,

mw. I. Nijland en dhr. S Metsemakers
Schoolleiding Capellenborg